

İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM)

Tarihçe

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın hizmetlerini desteklemek amacıyla 1975 yılında kurulan Türkiye Diyanet Vakfı (TDV), Türkiye içinde ve dışında sürdürdüğü faaliyetler çerçevesinde telif bir İslâm Ansiklopedisi (DİA) hazırlatmayı kararlaştırmış ve bu amaçla 1983 yılında İstanbul'da TDV İslâm Ansiklopedisi Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Beş yıllık bir hazırlık döneminden sonra Kasım 1988'de ansiklopedinin yayımına başlanmıştır. Vakıf bu arada yüksek lisans ve doktora bursu vererek yetişmelerine katkıda bulunduğu arařtırmacılarđan daha verimli ve sistemli şekilde faydalanmak için bir İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) kurmayı kararlaştırmış ve bu merkez de 1988 yılında İslâm Ansiklopedisi Genel Müdürlüğü binasında faaliyetine başlamıştır. 1993'te bu iki kuruluş Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) adı altında birleştirilerek ansiklopedinin hazırlanması görevi de merkeze verilmiştir.

İslâm Araştırmaları Merkezi'nin kuruluş amacı ilmî araştırmalar yapmak, özellikle İslâmî ilimler ve şarkiyat alanlarında çalışmalarını yoğunlaştırarak telif, tercüme ve edisyon kritik tarzında eserler üretmek, bunları yayımlamak, TDV İslâm Ansiklopedisi'ni ve benzerlerini yayıma hazırlamak için gerekli çalışmalarını yürütmek, ulusal ve uluslararası düzeyde ilmî toplantılar tertiplemek, düzenlenmiş bu gibi programlara temsilciler göndermek, araştırmacı yetiştirmek, araştırmacıları desteklemek, bu maksatla gerekli faaliyetleri tasarlayıp uygulamak, araştırma kütüphanesi ve dokümantasyon ünitesi kurmak, özellikle Diyanet İşleri Başkanlığı ve yurt içi veya dışındaki akademik kurumlarla iç birliği içinde araştırma, eğitim ve yayın projeleri hazırlamak ve yürütmek, ilmî-dinî konularda kamuoyunu aydınlatacak görüşler oluşturmak ve bunları yayımlamaktır. Bağımsız bir bilimsel araştırma merkezi olan İSAM, kurulduğundan bugüne kadar İslâm kültür ve uygarlığı ile ilgili yaptığı araştırma, yayın, sempozyum, konferans, panel ve seminerlerle kuruluş amacını gerçekteştirmeye çalışmış ve uluslararası bir saygınlığa kavuşmuştur.

Birimler

TDV İslâm Ansiklopedisi

TDV İslâm Ansiklopedisi dünyada Müslümanlar tarafından hazırlanmış ve tamamlanmış, hem madde listesi hem de içerik ve üslûp açısından özgün, telif niteliği taşıyan ilk ansiklopedidir. Başlangıcından günümüze kadar İslâm dini, tarihi ve medeniyeti ile İslâm toplumlarına dair hemen her konuda güvenilir, doğru ve yeterli bilgi sunmayı hedefleyen *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İslâm ilimleri ve İslâm düşüncesinin yanı sıra beşerî ve sosyal bilimlerin farklı alanlarında yapılacak araştırmalar için kapsamlı bir kaynaktır.

Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) tarafından 1983 yılı sonunda kurulan İslâm Ansiklopedisi Genel Müdürlüğü'nün yürüttüğü çalışmalar ilk meyvesini verdi ve *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nin 1. cildi 1988 yılında yayımlandı. Aynı yıl özellikle ilâhiyat ve İslâm ilimleri alanında nitelikli ilim adamlarının yetişmesine katkıda bulunmak amacıyla Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) kuruldu. 1993 yılında ansiklopedi çalışmaları ile araştırmacı yetiştirme faaliyetleri İSAM bünyesinde aynı çatı altında birleştirildi. Bu tarihten itibaren İSAM tarafından hazırlanan *TDV İslâm Ansiklopedisi* 2013 yılı sonunda 44. cildinin, 2016 yılında da iki ek cildin yayımlanmasıyla matbu olarak tamamlanmış bir eser haline geldi.

TDV İslâm Ansiklopedisi İslâm ilimleri ve İslâm düşüncesinin yanı sıra tarih, edebiyat, felsefe, sanat tarihi, ilimler tarihi gibi beşerî ve sosyal bilimlerin farklı alanlarına mensup olan ve İSAM bünyesinde buluşan ilim adamı ve araştırmacıların ortak ürünüdür. Ansiklopedi bu yönüyle farklı ilmî disiplinler arasında ortak çalışma kültürünü geliştiren ve Türkiye'nin birikimini yansıtan önemli bir tecrübedir. Aynı zamanda bu ilim dallarında Türkiye'de yürütülen akademik çalışmalara nitelik kazandıran *TDV İslâm Ansiklopedisi*, telif ve redaksiyon aşamalarında çoğunluğu Türkiye'den olmak üzere dünyanın çeşitli ülkelerinden alanında uzman iki bini aşkın ilim adamı ve araştırmacının katkılarıyla hazırlanmıştır.

Otuz üç yıllık özverili bir çalışmanın ürünü olan *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nin tamamlanması onuruna 25 Ocak 2014 tarihinde İstanbul Haliç Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilen "Yüzyılın İslâm Kültür Hizmeti, Onur ve Hizmet Ödülleri" töreninde ansiklopedi dönemin başbakanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından ücretsiz olarak internet kullanımına açıldı. *TDV İslâm Ansiklopedisi*'ni hazırlayan kurum olarak İSAM da 2014 yılı Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri kapsamında ödüle lâyık görüldü.

Elektronik Ansiklopedi

TDV İslâm Ansiklopedisi'nin internet ortamında yayımlandığı web sayfasının hem tasarım ve görsellik hem de fonksiyonellik açısından geliştirilmesi ve aşama aşama tam anlamıyla bir elektronik ansiklopedi haline getirilmesi amacıyla yürütülen çalışmaların birinci aşaması tamamlanmış ve *TDV İslâm Ansiklopedisi* yeni yüzüyle <https://islamansiklopedisi.org.tr/>adresinden test yayınına başlamıştır. Böylece *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nin hem daha geniş bir kullanıcı kitlesi tarafından daha verimli bir şekilde kullanılabilmesi hem de kapsadığı konu ve alanlardaki ilmî gelişmeleri ve ihtiyaçları takip ederek kolayca güncellenebilmesi hedeflenmiştir.

Yeni elektronik ansiklopedinin en belirgin özelliği, maddelerin matbu ansiklopedideki cilt ve sayfa esasına göre değil de müstakil web sayfası anlayışı ile yeniden tasarlanmasıdır. Bu yeni yapıda *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nin her bir maddesi kendisine özgü bir erişim adresine sahiptir. Böylece hem arama motorları üzerinden ansiklopedi içeriğine ulaşmak hem de herhangi bir maddeyi elektronik ortamda paylaşmak ya da bir maddeye atıfta bulunmak çok daha kolay olacaktır.

TDV İslâm Ansiklopedisi'nin birinci aşaması tamamlanmış olan yeni elektronik tasarımında, her madde sayfasında aynı konuyla ilgili maddelere ulaşma imkânı veren "ilişkili maddeler" listesi, matbu ansiklopedideki görsel malzemenin (minyatür, fotoğraf, resim, harita, çizim, tablo vb.) dijitalleştirilerek madde sayfalarına aktarılması, birden fazla yazımlı (bölümlü) maddeleri okurken maddenin farklı yazımları arasında dolaşma imkânı veren ön izleme tasarımı, tematik dosyalar, madde müelliflerinin özgeçmişlerine ve yazdıkları maddelerin listesine ulaşma imkânı veren biyografi sayfaları gibi daha pek çok yeni özelliklerle karşılaşabilirsiniz.

TDV İslâm Ansiklopedisi'nin kapsadığı konu ve alanlara dair ilmî gelişmeler ve ihtiyaçlar takip edilerek maddelerin gözden geçirilmesi ve yeni maddelerin ilâve edilmesi, yani güncelleme ve ikinci edisyon çalışmaları da yeni elektronik ansiklopedi bünyesinde yürütülecektir.

TDV İslâm Ansiklopedisi Hakkında

Kısa Tarihçe

Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) tarafından 1983 yılı sonunda kurulan İslâm Ansiklopedisi Genel Müdürlüğü'nün yürüttüğü çalışmalar ilk meyvesini verdi ve *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nin 1. cildi 1988 yılında yayımlandı. Aynı yıl özellikle ilâhiyat ve İslâm ilimleri alanında nitelikli ilim adamlarının yetişmesine katkıda bulunmak amacıyla Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) kuruldu. 1993 yılında ansiklopedi çalışmaları ile araştırmacı yetiştirme faaliyetleri İSAM bünyesinde aynı çatı altında birleştirildi. Bu tarihten itibaren İSAM tarafından hazırlanan *TDV İslâm Ansiklopedisi* 2013 yılı sonunda 44. cildinin, 2016 yılında da iki ek cildin yayımlanmasıyla matbu olarak tamamlanmış bir eser haline geldi.

TDV İslâm Ansiklopedisi İslâm ilimleri ve İslâm düşüncesinin yanı sıra tarih, edebiyat, felsefe, sanat tarihi, ilimler tarihi gibi beşerî ve sosyal bilimlerin farklı alanlarına mensup olan ve İSAM bünyesinde buluşan ilim adamı ve araştırmacıların ortak ürünüdür. Ansiklopedi bu yönüyle farklı ilmî disiplinler arasında ortak çalışma kültürünü geliştiren ve Türkiye'nin birikimini yansıtan önemli bir tecrübedir. Aynı zamanda bu ilim dallarında Türkiye'de yürütülen akademik çalışmalara nitelik kazandıran *TDV İslâm Ansiklopedisi*, telif ve redaksiyon aşamalarında çoğunluğu Türkiye'den olmak üzere dünyanın çeşitli ülkelerinden alanında uzman iki bini aşkın ilim adamı ve araştırmacının katkılarıyla hazırlanmıştır.

Otuz üç yıllık özverili bir çalışmanın ürünü olan *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nin tamamlanması onuruna 25 Ocak 2014 tarihinde İstanbul Haliç Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilen "Yüzyılın İslâm Kültür Hizmeti, Onur ve Hizmet Ödülleri" töreninde ansiklopedi dönemin başbakanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından ücretsiz olarak internet kullanımına açıldı. *TDV İslâm Ansiklopedisi*'ni hazırlayan kurum olarak İSAM da 2014 yılı Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri kapsamında ödüle lâyık görüldü.

Zengin İçerik

İslâm dini, tarihi ve medeniyeti ile İslâm toplumları ve ülkeleri hakkında zengin bir içeriğe sahip olan *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nde yirmi bini aşkın madde başlığı bulunmaktadır. Elektronik ansiklopedi ortamında bir yandan bu maddeler güncellenirken bir yandan da yeni maddeler ilâve edilecektir.

TDV İslâm Ansiklopedisi'nde Kur'ân-ı Kerîm'in sûreleri, belli başlı terimleri ve Kur'an'da adı geçen bütün peygamberler hakkında maddeler bulabilir, son peygamber Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ve sahâbîlerin hayatlarını ve İslâm'ın yayılması uğrunda verdikleri mücadeleyi okuyabilirsiniz. İslâm dini, medeniyeti ve ilimleriyle ilgili belli başlı terimler ve konular, bilim dalları ve bilimsel gelişmeler ile İslâm mezhepleri, tarikatlar, akımlar ve ekoller hakkında bilgi edinebilirsiniz. İslâm tarihi boyunca yaşamış âlimler, sanatçılar, bilim adamları, edebiyatçılar, sûfîler, devlet adamları, mimarlar ve askerler; kısacası din, ilim, sanat, edebiyat ve siyaset alanlarında yetişmiş önemli şahsiyetlerin birçoğu *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nde birer madde başlığıdır.

Müslümanların ilim ve kültür hayatını etkilemiş önde gelen yazılı ve sözlü eserler, klasikler ve süreli yayınlar da ayrı ayrı maddelerde ele alınmıştır. Başta Anadolu, Balkanlar ve Ortadoğu olmak üzere İslâm dünyasının önde gelen mimari yapıları, sanat eserleri ve kurumlar da *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nde birer madde olarak karşınıza çıkar. Hat ve ebrudan künde-kârî ve kuyumculuğa kadar pek çok sanat ve zanaat dalı ile mûsiki makamları hakkında, ayrıca İslâm toplumlarında gündelik hayatın bir parçası olmuş halı, çadır, kandil gibi eşya ve aletler ile fes ve ferace gibi kıyafetler hakkında merak ettiklerinizi ansiklopedinin ilgili maddelerinden öğrenebilirsiniz.

Tarih boyunca İslâm devletleri, hanedanlar ve yöneticileri, resmî unvan ve görevler ile İslâm tarihinde yaşanmış sosyal, siyasî ve askerî olaylar hakkında yazılmış maddeleri de *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nde okuyabilirsiniz. Fas'tan Endonezya'ya kadar bütün İslâm ülkeleri ve önemli şehirleri, Amerika'dan Çin'e kadar bütün dünyada İslâmiyet, müslüman topluluklar ve bu ülkelerde yapılan İslâm araştırmaları hakkında yazılmış maddeler bulabileceğiniz *TDV İslâm Ansiklopedisi*, aynı zamanda İslâm'ın dışındaki belli başlı dinler ve bu dinlerle ilgili temel kavramlar hakkında da maddeler içermektedir. Bu listeye İslâm dini ve medeniyeti hakkında yaptıkları araştırmalarla tanınmış önde gelen şarkiyatçılar (oryantalistler) ve Türkologlar hakkında yazılmış maddeler de dahil edilebilir.

Farklı ilim dallarının uzmanları tarafından hazırlanan *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nde belirli bir coğrafi bölge ile sınırlı kalınmayıp Sahrâ Afrikası'ndan Uzakdoğu Asya'ya kadar İslâm medeniyetinin izlerini taşıyan coğrafyalarda varlık göstermiş bütün oluşumları, şahısları ve metinleri kuşatmak hedeflenmiş ve imkânlar elverdiği ölçüde bu hedef maddelere yansıtılmıştır. Bununla beraber Türkiye'de hazırlanan ve Türkiye'nin birikimini yansıtan *TDV İslâm Ansiklopedisi* bu coğrafyanın mensup olduğu kültür havzasının geçmişine daha geniş yer vermektedir.

Dil, Üslûp ve İlmî Yaklaşım

Başlangıçtan itibaren kendi imlâsını oluşturan *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nde benimsenen temel ilke, farklı ilim dallarına dair maddelerin hepsinde orijinal ve güvenilir kaynaklara dayalı, doğru ve yeterli bilgiyi ilmî bir üslûp ile okuyucuya sunmaktır. *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nde maddelerin alanında uzman kişilere yazdırılmasına, mutlaka müellif imzasıyla yayımlanmasına ve her maddenin sonunda kullanılan kaynakların (bibliyografya) verilmesine de özen gösterilir. İstisnaî bir durum olarak, ansiklopedinin imlâ ve üslûp tercihlerine ya da takvim ve hacim sınırına riayet edemeyen müelliflerin maddeleri *TDV İslâm Ansiklopedisi* İnceleme ve Redaksiyon Heyeti tarafından hazırlanan son şekliyle ve bu heyeti temsilen "DİA" imzasıyla yayımlanır.

TDV İslâm Ansiklopedisi maddelerinde ele alınan konu hakkındaki farklı görüş ve yaklaşımların, kendi kaynakları esas alınarak ve tarafgir ifadeler kullanmaktan kaçınarak incelenmesi, görüş ayrılıklarının sebep ve sonuçlarının açıklanması hedeflenir. Bu hedef doğrultusunda *TDV İslâm Ansiklopedisi* maddeleri, İslâm tarihinde veya günümüzde ortaya çıkmış herhangi bir akımı, mezhebi, teoriyi, gruplaşmayı veya kurumu dışarıda tutmayan, ele aldığı konuyu anlamayı ve irdelemeyi önceleyen kapsayıcı bir yaklaşıma sahiptir. Herhangi bir şahsın, mezhebin, tarikatın veya akımın görüşleri ve tarihi hakkında bilgi verilirken öncelikle ve olabildiğince kendi özgün kaynakları esas alınır. Aynı şekilde tarihî olaylar ve şahsiyetler ele alınırken döneme dair birinci el kaynakların kullanılmasına özen gösterilir.

İslâm dini ve medeniyeti hakkında İslâm'ın anlam dünyası dışında geliştirilmiş ilmî tespit ve yorumlar, özellikle modern dönemde ortaya çıkan Batılı çalışmalar da *TDV İslâm Ansiklopedisi* maddelerinde dikkate alınmakta, uygun olan yerlerde bu görüşler aktarılmakta ve gerektiğinde ilmî bir üslûp ile eleştirilmektedir.

İlim Dalları

Başlangıcından günümüze kadar İslâm dini, tarihi ve medeniyeti ile İslâm toplumları ve ülkelerine dair pek çok konu hakkında zengin bir içeriğe sahip olan *TDV İslâm Ansiklopedisi* bu zengin içeriği belli başlı ilim dalları altında toplanan maddeler halinde okuyucularına sunmaktadır.

TDV İslâm Ansiklopedisi tefsir, hadis, fıkıh, kelâm, tasavvuf gibi temel İslâm ilimlerinin yanı sıra tarih, edebiyat, felsefe, sanat tarihi, ilimler tarihi gibi sosyal bilimlerin farklı alanlarına mensup olan ve TDV İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) bünyesinde buluşan ilim adamı ve araştırmacıların ortak ürünüdür. Bu yönüyle de farklı ilmî disiplinler arasında ortak çalışma kültürünü geliştiren ve Türkiye'nin akademik birikimini yansıtan önemli bir tecrübedir.

TDV İslâm Ansiklopedisi maddeleri, İSAM bünyesinde her biri için bir ilim heyeti bulunan on yedi ilim dalı altında tasnif edilip planlanmış, telif ve redaksiyon aşamalarında çoğunluğu Türkiye'den olmak üzere dünyanın çeşitli ülkelerinden alanında uzman iki bini aşkın ilim adamı ve araştırmacının katkılarıyla hazırlanmıştır.

İslâm medeniyetinin siyasî ve sosyal tarihi kadar ilim ve düşünce tarihinin tüm birikimini özümseyip özgün bir dille aktarmayı hedefleyen *TDV İslâm Ansiklopedisi* maddeleri, ilgili oldukları ilim dalının terimleri, temel meseleleri, tarihi, önemli eserleri ve önde gelen simaları hakkında ilmî araştırmalara dayalı, yeterli ve güvenilir bilgiler sunmaktadır.

Her bir ilim dalı için hazırlanmış sayfalarda bu ilim dalıyla ilgili maddelerin kapsamı hakkında detaylı bilgi bulabilirsiniz.

***TDV İslâm Ansiklopedisi* ve elektronik ansiklopedi hakkında daha fazla bilgi edinmek için <https://islamansiklopedisi.org.tr/hakkinda/>**

Kütüphane ve Dokümantasyon

Kütüphaneye Dair

Kütüphanemiz, TDV İslâm Ansiklopedisi'nin hazırlanması sırasında ihtiyaç duyulacak yayınları toplamak ve bunları ilim âleminin istifadesine sunmak amacı ile 1984 yılında kurulmuştur. Gerek TDV İslâm Ansiklopedisi'nin gerekse diğer araştırma ve yayın faaliyetlerinin süratli ve sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için modern yöntemlerle çalışan kütüphanede İslâm kültürü, tarihi ve medeniyeti ile ilgili yayımlanan kitap ve süreli yayınlar düzenli takip edilerek araştırmacıların hizmetine sunulmaktadır. Ayrıca yaklaşık 20.000 doküman dosyasından oluşan geniş bir dokümantasyon birimi de oluşturulmuştur. Zamanla İslâmiyat sahasının dışına taşarak Türk tarihi, kültürü ve edebiyatı başta olmak üzere sosyal bilimlerin birçok alanında da zenginleşen kütüphane, aralarında *Ziyad Ebüzziya*, *Orhan Şaik Gökyay*, *Nejat Göyünç*, *Hilmi Oflaz*, *Nihat M. Çetin*, *Yavuz Argıt*, *Albert Hourani*, *Jacques Waardenburg*, *Kemal Beydilli*, *Kasım Küfrevi*, *Nuhoğlu Ailesi*, *Kathleen R. F. Burrell*, *İlber Ortaylı*, *Fethi Gemuhluoğlu*, *Suphi Saatçi*, *Turgut Akpınar*, *Baykan Sezer*, *Mahmut Şakiroğlu*, *Melda Özata*, *Nihat Keklik* ve *Bilge Seyidoğlu*, Cahit Öztelli, Ömer Sezgin, Mehmet Zeki Aydın, Stanford Shaw/Ezel Kural Shaw ve Oluş Arık/Rüçhan Arık'ın da bulunduğu bir çok özel koleksiyon ile *Yusuf İzzeddin Efendi*, *Hüseyin Hilmi Paşa*, *Kemal Batanay*, *Muhammed b. Tâvî et-Tancî*, *Cüneyd Kosal* ve *Halil Sahillioğlu* arşivleri de bünyesinde yer almaktadır.

Veri Tabanları

Türk Tarih, Edebiyat, Kültür ve Sanat Makaleleri Veri Tabanı

Deneme mahiyetinde açtığımız veri tabanı başta akademik dergiler olmak üzere, çeşitli yayınevi ve kurumlar tarafından basılan ilmî yayımlarda yer alan makaleler ile sempozyum ve kongrelerde sunulan tebliğleri kapsamaktadır. Veri tabanında hâlihazırda 72.500 bibliyografik künye yer almakta olup, dijital izni alınan 41.000'den fazla makalenin tam metin PDF'lerine ulaşılabilir.

İSAM Türkiye Kütüphaneleri Veri Tabanı

TDV İslâm Ansiklopedisi'nin yayın çalışmalarını hızlandırmak amacıyla ve iç hizmette kullanılmak üzere oluşturulan veri tabanında; başta İstanbul'da bulunan yazma eser kütüphaneleri olmak üzere 122 değişik kütüphaneye ait 717.000 yazma ve matbu esere ait bibliyografik künyeler yer almaktadır.

Makaleler Veri Tabanı

Makaleler veri tabanında özellikle sosyal bilimler sahasında yayımlanan ilmî, edebi, dinî, tarihi vb. dergiler / Türk Tarih Kongreleri, CIEPO gibi ulusal ve uluslararası katılımlı sempozyum, konferans ve kongreler ile armağan kitaplardaki makale ve tebliğ künyeleri yer almaktadır. Veri tabanında hali hazırda yaklaşık 500.000 künye mevcuttur.

İlâhiyat Makaleler Veri Tabanı

Kütüphane ve Dokümantasyon Müdürlüğümüz tarafından hazırlanan ve başta İlâhiyat fakültelerimizin yayımlamakta olduğu dergiler olmak üzere çeşitli yayınevi ve kurumlar tarafından basılan ilmî süreli yayınlar ile sempozyum ve kongrelerde sunulan tebliğleri kapsayan veri tabanımızda 57.621 bibliyografik künye yer almaktadır. Bibliyografik künyelerin yanında izni alınabilen 51.658 makalenin tam metni PDF olarak verilmiştir.

İlâhiyat Fakülteleri Tezler Kataloğu Veri Tabanı

İlâhiyat Fakülteleri Tezler Kataloğu veri tabanı (1953-2019) tamamlanan ve devam etmekte olan yüksek lisans ve doktora tezlerini içermektedir. Amacımız bu veri tabanı sayesinde İlâhiyat Fakültelerimizde yapılmakta olan yüksek lisans ve doktora tezlerini duyurarak mükerrer tez yapılmasının önüne geçebilmektir. İlâhiyat Fakültelerinden kütüphanemize ulaşan bilgiler sayesinde bu veri tabanı güncel tutulmaya çalışılmaktadır.

Dokümantasyon Veri Tabanı

Bu veri tabanı TDV İslâm Ansiklopedisinde yer alan maddelerin yazımında başvuru alan doküman dosyalarını araştırmacılarla paylaşmak **amacıyla hazırlanmıştır**. Dokümantasyon veri tabanı sayesinde ansiklopedide yer alan madde başına ait dosyalar dahil **17.000** doküman dosyasında yer alan kaynakların **ilk sayfalarının PDF görüntüsüne ulaşabilirsiniz**. Veri tabanında yer alan ve ihtiyaç duyduğunuz kaynaklardan İSAM kütüphanesinde kayıtlı olan eserlerin bibliyografik künyelerini kutuphane@isam.org.tr e-posta adresine bildirerek fotokopilerini ücreti mukabili talep edebilirsiniz.

Osmanlıca Makaleler Veri Tabanı

Tarih, Edebiyat ve Dinî ilimlerle ilgili Osmanlıca dergilerdeki makalelerden oluşan veri tabanında şimdilik 31.500'den fazla makalenin künyesi ile tam metinleri (PDF olarak) yer almaktadır. Veri tabanı devamlı geliştirilerek yeni makaleler eklenmeye çalışılacaktır.

Osmanlıca Risaleler Veri Tabanı

Tarih, Edebiyat ve Dinî ilimlerle ilgili Osmanlıca Risalelerden oluşan veri tabanında şimdilik 4.000 civarında risalenin künyesi ile tam metinleri (PDF olarak) yer almaktadır.

Osmanlı Salnâme Veri Tabanı

Osmanlıca devlet ve vilayet salnameleri ile Nevsal'leri kapsamaktadır. Şu an itibarıyla 670 adet eserin tam metinleri (PDF olarak) yer almaktadır.

Dokümantasyon

Dokümantasyon servisinde 18.277 doküman dosyası bulunmaktadır. Bu dosyalar merkezimiz tarafından yayımlanmakta olan *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nde yer alan maddelerle ilgili 172.675 kitap ve 2.290 değişik derginin 70.840 sayısının taranmasıyla oluşturulmuştur.

Dosyalardan Kütüphanemize üye olup şahsen gelen araştırmacılar yararlanabildikleri gibi İstanbul dışında bulunan üniversite öğretim üye ve görevlileri ile akademik araştırma yapanlar da istifade edebilmektedir. Dosyalardan yararlanmak isteyenler kütüphanemizin kutuphane@isam.org.tr -posta adresine gönderecekleri mesajlarla çalışma konuları hakkında doküman talebinde bulunabilirler. Ayrıca makaleler veri tabanından künyelerine ulaşılan yaklaşık 5.400 ayrı basım da bu birimde yer almaktadır.

Dokümantasyon Servisimizden haftanın yedi günü 09:00 - 18:00 arası istifade edebilirler.

Osmanlı Kadı Sicilleri

İstanbul Müftülüğü'nde bulunan yirmi yedi mahkemenin kadı sicilleri (10.495 defter), Rumeli ve Anadolu kazaskerliklerinin ruznâmçeleri (377 defter), nakîbü'l-eşrâf defterleri (36 defter) ve kadı mühürlerinin (13 defter) mikrofilmleri ile Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki şer'iyye sicillerinin (8894 defter) yanı sıra Balkan bölgelerinden Manastır, Livno, Mostar, Priyedor, Saraybosna, Tımişvar ve Visoko'ya ait kadı sicilleri ile Kırım, Kudüs, Halep ve Şam sicilleri (3867 defter) yer almaktadır. Şer'iyye Sicilleri Arşivimizden haftanın yedi günü 09:00 -19:00 arası yararlanabilirsiniz.

Fotokopi

Kütüphanemizdeki Fotokopi Servisi'nde Haftanın her günü: 09:00 – 19:00 saatler arasında kitap, dergi ve tezlerimizden telif hakları gözetilerek oluşturulan çekim kriterleri dahilinde fotokopi çektirebilirsiniz.

Kütüphaneden Yararlanma Esasları

1. Kütüphanemizden sosyal bilimler yüksek lisans ve doktora öğrencileri ile öğretim üyeleri yararlanabilir.
2. Araştırmacıların İSAM'a giriş ve çıkışlarında İSAM Kütüphanesi üye kimliğini İSAM müracaatındaki elektronik turnikeye okutması zorunludur.
3. Kütüphaneye kesinlikle yiyecek ve içecek sokulamaz, içeride sigara içilemez.
4. Kullanıcılar okuyucu dolaplarından yararlanabilirler ancak meydana gelecek çalınlma ve kaybolma olaylarından İSAM idaresi sorumlu tutulamaz.
5. Kullanıcıların kütüphaneye girerken cep telefonlarını kapatmaları zorunludur.
6. Kütüphanedeki yayınlar elektronik güvenlik sistemi ile korunmaktadır. İzin alınmadan kütüphane dışına yayın çıkarılamaz. Buna teşebbüs edenler hakkında yasal işlem yapılır.
7. Kütüphane içinde kamera, fotoğraf makinesi vb. ile izinsiz çekim yapılamaz.
8. Kütüphane içinde grup çalışması yapılmamalı ve sesli olarak çalışılmamalıdır. Kütüphane personeli özel meselelerle veya birim hizmetleri dışındaki taleplerle meşgul edilmemelidir.
9. Okuyucuların, İSAM'ın diğer birimlerinde görev yapmakta olan araştırmacı, akademik ve idarî personeli mesai saatleri içerisinde meşgul etmemeleri rica olunur.
10. Kütüphanemizin ödünç kitap hizmeti yoktur.
11. Açık raf sistemine göre düzenlenmiş olan kitapların okuyucular tarafından yerleri değiştirilmez.
12. Kütüphane kaynaklarına telâfisi imkânsız kayıp ve hasar verilmesi durumunda bunların tazmin ettirilmesine ilâve olarak okuyucunun üyeliği kaldırılır.
13. Belli bir okuyucu masası bireysel çalışmalarda sürekli kullanıma tahsis edilemez.
14. Kütüphane içerisinde genel kullanıma tahsisli bilgisayarlardan kütüphanecilik hizmetleri çerçevesinde yararlanmak serbesttir. Söz konusu bilgisayarlar araştırma maksadı dışında kullanılamaz.

Araştırma Birimi

İSAM'ın üç ana birimi arasında yer alan bu birim Yönetim Kurulu'nca seçilen Araştırmacılar Kurulu'nun gözetimi altında ilmî faaliyetlerini planlar, araştırma geliştirme programlarını yapar ve uygulanmaları için gerekli girişimlerde bulunur. İlgili çalışmalar Araştırma Birimi bünyesinde kurulan Yayın Kurulu, İslâm Araştırmaları Dergisi Yayın Kurulu, Tahkik Yayın Kurulu gibi çeşitli ilim heyetleri tarafından yürütülür. Bu çerçevede çeşitli ilmî toplantılar düzenlenmekte, misafir araştırmacı programı yürütülmekte, muhtelif yayın dizileri hazırlanmaktadır.

Misafir Araştırmacı Programı (MAP)

Doktora sonrası Misafir Araştırmacı Programı, İslâmî ve sosyal bilimler alanlarında çalışmak isteyen araştırmacılara İSAM'ın kütüphane ve diğer araştırma imkânları yanında çalışmalarına uygun bilimsel ortamı sağlamak için tasarlanmıştır. Merkezimizin bu programı, aynı zamanda kurumlar arası ilişkileri geliştirmek ve her geçen gün zenginleşen bilimsel bilgi birikimini paylaşmak amacına yöneliktir. Misafir araştırmacılar yılda üç defa ilan edilecek olan söz konusu bu programa kısa ve uzun dönemler için -bir aydan üç aya kadar- başvurabilirler.

Misafir Araştırmacılardan Beklenenler

Misafir Araştırmacı Programı hem İSAM'daki hem de ziyaretçi araştırmacılar için zengin bir akademik ortam sağlamayı amaçlamakta ve seminerler, konferanslar, tartışmalar vasıtasıyla bilimsel bilgi alışverişinde bulunmalarını hedeflemektedir. Teklif edilen sürenin sonunda, misafir araştırmacılar kendi projeleri ile ilgili bir tebliğ sunacaklardır. İki tarafın da onayladığı durumlarda, misafir araştırmacıların çalışmaları İslâm Araştırmaları Dergisi veya İSAM yayınları arasında çıkacaktır.

Sunulan imkânlar

"Başvurusu kabul edilen adaylara İSAM Misafirhanesi'nde ücretsiz konaklama imkânı sunulmaktadır." Misafir araştırmacılar sağlanacak kimlik kartı ile İSAM Kütüphanesi'nin her türlü imkânından yararlanacaklardır. Ayrıca misafir araştırmacılara ücretsiz öğle yemeği imkânı sağlanacaktır.